

POTRAWY KUCHNI TURECKIEJ (S. 13)

KWARTALNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY POŚWIĘCONY TATAROM W POLSCE I NA ŚWIECIE

PRZEGLĄD TATARSKI

WROCLAW * NR 4 (64) ROK 1446/2024 (XVI) * ISSN 2080-0541

Pismo wydawane dzięki dotacji
Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

SZANOWNI PAŃSTWO,

lato przeminęło jak sen jakiś złoty, jesień rozpanoszyła się na dobre, przed nami zima. Już dawno doszedłem do wniosku, że nasza planeta kręci się coraz szybciej i rok po roku jest coraz krótszy. Obecnie trwa pewnie zaledwie pół roku, co najwyżej osiem miesięcy. Za szybko, naprawdę za szybko ten czas mija. Tyle jest przecież do zrobienia! Nie ustępujemy więc, nie poddawamy się, pamiętajmy o tym, abyśmy nie przeminęli na podobieństwo owego snu, którego nikt nie pamięta, który śnił się nie wiadomo po co i na co. Pozostawmy swój ślad w tatarskiej społeczności, w muzułmańskiej wspólnocie, w dookólnym krajo-
brazie, aby nasi potomkowie mieli na kogo się powoływać: „Tak, byli tacy, zachowali i przekazali wiarę, zachowali i przekazali tradycje i obyczaje, dzięki nim wiemy, pamiętamy, rozumiemy. I sami przekazemy następnym pokoleniom”.

Czy wiele do tego trzeba? Ależ nie, wcale, chociaż nieco wysiłku oczywiście wymaga, ale wszystko jest na miarę naszych możliwości. Przede wszystkim wiara i to, co się z nią łączy. Odwiedzajmy nasze meczety, uczestniczmy w modlitwach piątkowych oraz świątecznych, obchodźmy muzułmańskie święta, kultywujmy ceremonie związane z rytuałami przejścia: ślubem, narodzinami, śmiercią. Podobnie angażujmy się – choćby jedynie obecnością – we wszelkie działania tatarskie. Używajmy muzułmańskich i tatarskich imion, które jeszcze nie tak znowu dawno były rzeczą zupełnie normalną. Nie wstydźmy się ich przypadkiem: one także stanowią istotną część naszego dziedzictwa. Pamiętajmy o swoich ojcach, dziadkach i pradziadkach. Jeśli jeszcze można, to spiszmy ich wspomnienia, zbierzmy stare dokumenty oraz fotografie. Stanowią wartość nieporównanie większą od najlepszych nawet kołodunów lub czebureków. I utrzymujmy między sobą stałe kontakty, podtrzymujmy więzi rodzinne oraz przyjacielskie, nie kłóćmy się, nie działajmy na czyjąkolwiek szkodę. Wspierajmy się w każdej sytuacji, trwajmy w jedności i zgodzie. Jedną strzałę łatwo złamać, natomiast całej wiązki nie da rady. Bądźmy zatem taką wiązką, której nie sposób zniszczyć.

Świat, Kochani, oszalał i zdziczał, jakby nauki wypływające z przeszłości poszły w las. Kończy się pierwsza ćwiartka dwudziestego pierwszego wieku, a wokół nas wojny, zbrodnie, oszustwo na oszustwie, coraz większa powszechna tępota i abnegacja, mrok nawet nie średniowiecza, lecz jeszcze głębszy. Powie ktoś, że przesadzam. Bynajmniej. Podobno od swoich poprzedników jesteśmy wyżsi, ciężsi, lepiej wykształceni i modnie ubrani, mówimy sobie „miłego dnia”, „proszę” i „dziękuję” oraz całą masę innych, dobrze brzmiących frazesów, tylko co z tego niby wynika? Nic... W gruncie rzeczy nic, bo każdy mówi, co tylko mu ślina na język przyniesie (byłe poprawnie politycznie), drugiego nie słucha, a jeśli słucha, to i tak ma tu i tam.

Dlatego przypomnę, co mówi Bóg w Koranie (7:146): „Odsunę od Moich znaków tych, którzy wywyższają się na ziemi bez jakiegokolwiek prawa! Nawet jeśli oni zobaczą jakikolwiek znak, to w niego nie wierzą; jeśli zobaczą drogę prawości, to nie wybiorą jej za swoją drogę; jeśli jednak zobaczą drogę błędu, to będzie droga, którą wybiorą. Oni bowiem uznali Nasze znaki za kłamstwo i nie zważali na nie”.

Nie bądźmy spośród nich. Wierzy. Tego Państwu i sobie życzę serdecznie

Musa Czachorowski

W NUMERZE:

Jednoczący Świat pióra	1
Grant z LGD Szlak Tatarski	2
Kolejna Letnia Akademia Wiedzy o Tatarach	3
W Sejmie RP o ludobójstwie Tatarów Krymskich	5
Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie upamiętnienia ofiar ludobójstwa dokonanego na Tatarach Krymskich	6
Wizyta historycznego przywódcy Tatarów Krymskich w Kruszyńianach	7
Wielokulturowość Podlasia	8
Święto Wojska Polskiego	9
Koncert Niepodległości	10
Sierpniowy dzień w Kruszyńianach	10
Potrawy kuchni tureckiej	13
Kto pamięta ten bal?	13
Nowe książki. Recenzja	14
Min tatar	15
Mój słowiku	16
Motywy tatarskie w literaturze polskiej. Wybrane powieści historyczne Henryka Sienkiewicza (2)	20
Koran w języku słowiańskim Awrahama Jarmolinskiego	24
Z historii krymskotatarskiej dyplomacji	26
Początki przyjmowania islamu nad dolną Wołgą: Kaganat Chazarski	29

Przegląd Tatarski, kwartalnik społeczno-kulturalny poświęcony Tatarom w Polsce i na świecie ISSN 2080-0541 nakład 500 egz.

Wydawca: Najwyższe Kolegium Muzułmańskie Muzułmańskiego Związku Religijnego w RP
ul. Piastowska 13 F, 15-207 Białystok, tel. +48 85 732 40 23, +48 605 612 137, mzm@mzm.pl, www.mzm.pl

Redaktor naczelny: Musa Çaxarxan Czachorowski, tel. +48 604 136 386, caxarxan@gmail.com

Rada Redakcyjna: Lila Asanowicz, Selim Chazbijewicz (przewodniczący Rady Redakcyjnej), Daniel Czachorowski, Michał Łyszczarz, Aleksander Miśkiewicz, Tomasz Miśkiewicz, Krzysztof Edem Mucharski (zdjęcia), Barbara Pawlic-Miśkiewicz (korekta), Dżemila Smajkiewicz-Murman, Halina Szahidewicz

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych. Zastrzega też sobie prawo redagowania i skracania tekstów, zmiany tytułów oraz obróbki zdjęć.

Redakcja nie zawsze zgadza się z poglądami Autorów tekstów.

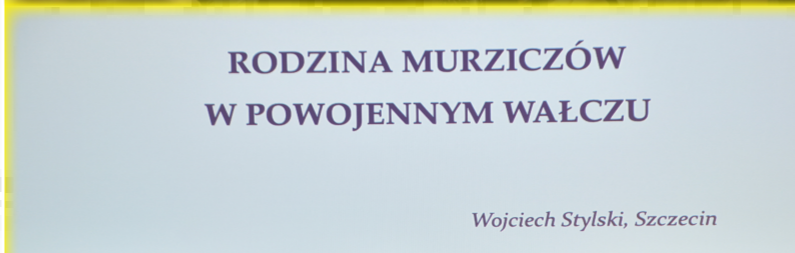
Skład i druk: Agencja Wydawnicza ARGi s.c., ul. Wodzisławska 16, 52-017 Wrocław, www.argi.pl

Pismo wydawane dzięki dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Publikacja wyraża jedynie poglądy Autora/-ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

26. LETNIA AKADEMIA WIEDZY O TATARACH (S. 3)

RODZINA MURZICZÓW W POWOJENNYM WĄLCZU

Wojciech Styłski, Szczecin

